

Apie kalbos sutrikimus žinotina:

- kalbėjimas neatitinka amžiaus normos;
- kalbos sutrikimai nėra dialektai, klaidos dėl kalbos nemokėjimo;
- kalbos sutrikimus lemia psichofiziologinių kalbėjimo mechanizmų nepilnavertė veikla;
- kalbos sutrikimai yra stabilūs, savaime neišnyksta;
- jie neigiamai veikia asmenybę;
- sutrikimai pašalinami atitinkamomis logopedinėmis pratybomis.

Kalbos sutrikimus būtina skirti nuo netaisyklingo kalbėjimo, kurį sąlygoja fiziologinės vaiko amžiaus ypatybės.

Naudota literatūra:

1. Garšvienė A., Ivoškuvienė R., (2003) Kalbėjimo, kalbos ir komunikacijos sutrikimai. Specialiojo ugdymo pagrindai. Šiauliai
2. Garšvienė A., Ivoškuvienė R., (1993) Logopedija. Kaunas
3. Mokinių, turinčių specialiųjų poreikių, grupių nustatymo ir jų specialiųjų ugdymosi poreikių skirstymo į lygius tvarkos aprašas 2011 m. liepos 13 d. Nr. V-1265/-685/A1-317

Parengė logopedė Ingrida Prakopienė

**PAŠVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
ŠVIETIMO PAGALBOS TARNYBOS
PEDAGOGINIS PSICHOLOGINIS
SKYRIUS**

Kalbėjimo ir kalbos sutrikimai

2015 m.

Kalbėjimo ir kalbos sutrikimai - tai visos kalbos sistemos ar jos dalies sutrikimai. Asmenims būdingi tarimo, sklandaus kalbėjimo ar balso valdymo sunkumai. Šiai grupei priskiriami ir tokie sutrikimai, kai asmuo turi kalbos raiškos ar/ ir kalbos suvokimo sunkumų.

Kalbėjimo sutrikimai

Fonetiniai sutrikimai - tai įvairūs garsų tarimo sutrikimai, kai girdimasis suvokimas yra pakankamai išlavėjęs. Vaikas dėl centrinio ar periferinio kalbėjimo aparato pažeidimo ar funkcinio sutrikimo negali artikuliuoti garsų arba taria juos netaisyklingai. Garsų tarimo trūkumų priežastis gali būti dantų, liežuvio, kietojo ar minkštojo gomurio pakitimai, artikuliacijos aparato raumenų inervacijos sutrikimai, netaisyklingos aplinkinių kalbos mėgdžiojimas ir pan.

Sklandaus kalbėjimo sutrikimai

- tai įvairūs kalbos tempo ir ritmo sutrikimai, dėl kurių yra sutrikdyta kalbinė motorika, bendravimas, vyksta asmenybiniai pokyčiai. Kalbos tempo sutrikimai esti dvejopi: lėtakalbystė ir greitakalbystė. Mikčiojimas apibūdinamas kaip kalbos ritmo sutrikimas, dėl kurio sutrinka normalus bendravimas.

Balso sutrikimai - tai visiškas ar dalinis fonacijos sutrikimas dėl anatominių ar funkcinų balso aparato pasikeitimų.

Kalbos sutrikimai

Fonologiniai sutrikimai - garsų tarimo trūkumai, kai sutrikęs girdimasis suvokimas ar nesusiformavę garsų artikuliacinio vaizdiniai, kurie būtini rašymo bei skaitymo mokymuisi. Blogai skirti kalbos garsus gali ir vaikai, kalbantys pro nosį ir prastai artikuliuojantys dėl artikuliacinio aparato parezių.

Kalbos neišsivystymas tai visos kalbos sistemos (fonetikos, leksikos, gramatikos, rišliosios kalbos) sutrikimas.

Nežymiam kalbos neišsivystymui

būdinga rišli kalba su leksiniais gramatiniais ir fonetiniais trūkumais. Žodynas siauras ir netikslus. Vaikams sunku išsamiai atsakyti į klausimus bei nusakyti priežastis ir pasekmės ryšius.

Vidutinis kalbos neišsivystymas

tai tik šnekamosios kalbos pradmenys. Vaikai bendrauja iškreiptais žodžiais, dažnai nelabai tiksliai supranta kalbą. Pagal amžių vaikų žodynas labai atsilieka.

Žymus kalbos neišsivystymas

diagnozuojamas nesant kalbinio bendravimo tokia amžiuje, kai vaikų kalbos sistema turėtų būti beveik išplėtotą. Kalbos supratimas ribotas. Vaikai bendrauja tik garsažodžiais, sutrumpintais, labai iškreiptais žodžiais. Reikšdami norus ir mintis, jie vartoja gestus ir mimiką. Ribotai suvokia kalbą.

Kalbos netekimas - visiškas ar dalinis gebėjimo kalbėti ar/ ir suprasti kalbą praradimas

